

INDEX: AWARD 2007

Design skal da redde liv

Design handler for Hân Pham ikke kun om originalitet og æstetik, men i høj grad også om at gøre livet bedre for andre mennesker. Hun er nomineret til verdens største designpris INDEX: AWARD med sin idé Antivirus.

Af Anne Krøjgaard

I 1980 kom en lille vietnamesisk pige på ni år til Singapore som båd-flygtning. I en flygtningelejr blev hun vaccineret mod stivkrampe – og fik oven i købet en masse andre sygdomme, fordi nålen var inficeret. Står det til den nu 35-årige Hân Pham, der i dag er bosat i Århus og uddannet på Designskolen i Kolding, er smitteuheld med inficerede kanyler snart fortid. Hun har designet ”Antivirus” – en simpel og meget billig måde at forsegle de brugte nåle på. Et design, der har givet hende en plads blandt 112 nominerede i verdens største designkonkurrence INDEX: AWARD 2007.

Ansvarlige designere

Kriteriet for at komme i betragtning i INDEX: AWARD er at skabe design, der forbedrer livet for mennesker. Derfor er det ikke underligt, at Hân Pham er havnet blandt de topnominerede. Hun ser nemlig ikke design som de fleste.

- Mange tror, at design udelukkende handler om at formgive en pæn stol eller en smuk vase. For mig handler det også om at skabe bedre

livsvilkår for andre, siger Hân Pham, der hos mange medstuderende blev mødt med fordommen om, at socialt ansvarligt design er en slags nødhjælp – noget, man ikke kan tjene penge på.

- Man bliver måske ikke rig af det. Men selvfølgelig kan man tjene penge på det – der er jo et kæmpe behov. Som designere har vi mulighed – og dermed også et ansvar – for at være med til at løse nogle af verdens allerstørste problemer som for eksempel mangel på drikkevand, siger hun. Siden 2. verdenskrig har design ifølge Hân Pham været industrielt og markedsorienteret. Hun kunne godt tænke sig, at blandt andet designskolerne og regeringen nu åbner øjnene for den anden side af design – det socialt ansvarlige design.

- Vi skal se design som innovation. En metode til at opfinde nye ting, der kan forbedre livet. Danmark er stadig førende inden for design – men vil vi blive ved med at være det, er vi nødt til at udvikle os. Ellers bliver vi overhalet indenom. Vi skal udnytte vores styrke og udvikle os mentalt, siger designeren.

INDEX: AWARD

INDEX: AWARD uddeles hvert andet år. Første gang var i 2005.

Konceptet er: 'Design to improve life' – design, der forbedrer livet for mennesker.

340 designs fra 39 lande var indstillet.

Juryen har valgt 112 nominerede i fem kategorier

27 procent af dem kommer fra Danmark.

De nominerede designs bliver udstillet på Kgs. Nytorv i København fra 17. august til 24. september.

Vinderne i de fem kategorier offentliggøres 24. august på Københavns Rådhus.

Hver af dem får 100.000 Euro.

” Det er helt afgørende, at man formår at arbejde på tværs af landegrænser, hvor man kan trække på et internationalt netværk, ny viden og inspiration ”

Internationale designere

Hos INDEX: oplever man i stigende grad, at danske designere tænker som Hân Pham. I år er mere end hver fjerde af de topnominerede danskere.

- Der har været en årrække, hvor man har set på æstetik – hvor design har været et skønhedsprodukt. I dag tager flere og flere danske designere alvorlige problemstillinger op og koncentrerer sig om at løse dem, siger Kigge Hvid, adm. direktør for INDEX:

Men hun mener, at det er lige så vigtigt at holde sig internationalt orienteret, hvis man gerne vil innovere og skabe socialt ansvarligt design.

- Det er helt afgørende, at man formår at arbejde på tværs af landegrænser, hvor man kan trække på et internationalt netværk, ny viden og inspiration. I det hele taget er det vigtigt at holde sig opdateret med ny viden, hvis man vil være innovativ. Der findes mange store problemstillinger, der skal løses – og der dukker hele tiden nye op. Med den nye viden kan man lokalisere de nye behov, der hele tiden opstår – og dermed også et marked for sine produkter, siger hun og understreger, at innovation og design naturligvis ikke er én side af samme sag.

- Men designkompetencen bør indgå i alle innovative processer, siger Kigge Hvid.

Antivirus

Hân Phams idé til Antivirus opstod, da hun skulle lave afgangprojekt på designskolen.

- Jeg ville gerne tænke stort, når nu jeg havde muligheden. Men for at lave et design, der skal hjælpe den tredje verden, er man nødt til at kende den kulturelle og sociale baggrund – og jeg havde ikke mulighed for at rejse ud og studere det, siger hun.

Derfor fandt hun på at hjælpe dem, der hjælper i ulandene. For eksempel læger og sygeplejersker, der hver dag risikerer at stikke sig på de inficerede nåle.

- Hvis jeg kan lette deres hverdag, bidrager jeg indirekte til den tredje verden, forklarer hun.

Hân Pham fik kontakt til et kvindeligt medlem af ”Læger uden grænser” og gennem tæt dialog fandt de frem til, at uheld med inficerede nåle er et akut og stigende problem – både for dem, der arbejder med sundhed – og for lokalbefolkningen, der risikerer at stikke sig på kasserede kanyler.

Hân Pham overvejede, hvordan hun kunne løse problemet billigt – og fandt frem til én ting, den tredje verden har i overflod: Sodavandsdåser.

- På det afrikanske kontinent bliver der drukket 78 mio. colaer – fra dåse – i døgnet. Altså har de allerede dåserne, der er perfekte til at opbevare nåle – jeg skulle bare finde ud af, hvordan man kunne forsegle dåserne, forklarer hun.

Efter 16 timers dagligt arbejde i 10 måneder var resultatet klart. Hân Pham havde skabt Antivirus – et plastiklåg, der lukker sodavandsdåserne effektivt. Det koster under to kroner at fremstille og hver dåse kan indeholde mellem 150 og 400 nåle.

Blandt andet WHO har bekræftet, at Antivirus er en god idé. Produktet er blevet sendt til Kenya for at blive testet og den første tilbagemelding er positiv. Men Hân Pham føler ikke, hun er i mål endnu.

- Jeg vil jo ønske, at jeg kan få sat Antivirus i produktion og få dem distribueret ud i den tredje verden. Men jeg har hverken pengene eller de rette forbindelser – så jeg behøver hjælp til den del af arbejdet. Det handler ikke om, at jeg gerne vil tjene penge på min idé – jeg vil bare gerne se den virke og redde liv, siger hun.